

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității”, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea” sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola, (Sebeșul-sădesc), Albina, Ardeleana, Arieșana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală, (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz), Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Cămpiana, Cârțișoreana, Chiorana, Chiseteiana, Codreana, Comuna, Concordia, (T. Uzdim), Corăiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cuziureana, Decebal Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgețana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănișorul, Hațegana, Hondoleana, Însoțire de credit, (Veștem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Iscorul, (Sângeorgiu), Ișvorul, (Sebeșul-inf), Iulia, Lăpușana, Ligeșiana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Cormiareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Neoiul, Nera, Noiăna, Olteana, Orănciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Ilva-mare), Rîureana (Cap. Mânăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-sădesc), Selăgeana, Sentinela, Șercățiană, Silvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Unirea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vlădeasa, Vulturul, (Sânmartin), Vulturul, (Tășnad), Zărândeana, Zlăgnea.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Criza băncilor sătești din Bucovina.

Frații noștri din Bucovina trec prin zile grele. Se clatină Centrala însoțirilor economice din Cernăuți și cu ea este greu amenințată întreaga viață economică a Românilor bucovineni cu o criză, a căreia consecvențe sunt incalculabile.

Deja de mai bine de un an de zile s'a svonit că întreprinderile de exploatare ale pădurilor fondului regilionar, în cari au intrat însoțirile bucovinene prin centrala lor, n'au reușit. Ziarele vieneze scriau în anul trecut chiar de proteste cambiale de mai multe milioane ridicate în contra „Centralei”. Un timp oarecare a urmat pauză și se părea că „acțiunea de sanare”, inițiată de cei interesați va avea rezultat.

Durere nu a fost așa. Criza băncilor sătești din Bucovina resp. a Centralei lor n'a încetat, ci, din contra la începutul toamnei acesteia a devenit și mai amenințătoare și mai notorică. Aceasta mai ales după ce însuși președintele „Centralei”, deputatul Dr. Florea Lupu, a fost nevoit a recunoaște în plenul adunării generale a însoțirilor, existența unor pagube de 3 1/2 milioane la afacerile de lemne.

Panica, ce a produs-o aceasta descoperire în cercurile interesate este foarte explicabilă, dacă vom ține seamă de faptul, că Centrala mai are angajamente față de „Banca centrală a casselor de păstrare ceche (Us-tředni banká ceskych sporitelen) de circa K

4 milioane, anunțate de banca numită per 10 Noemvrie a. c. Cum se vor acoperi enormele pagube de până acum și scadențele din viitorul apropiat, cari întrec cu mult averea proprie a „Centralei” și a membrilor ei, este azi încă o chestie deschisă. Sigur însă este, că dacă nu vine la timp ajutor din vremea răsturnării economice, ruina unei însemnate părți a populației române din Bucovina este inevitabilă. Căci o eventuală cădere a centralei va provoca, în urma organizației centralelor de însoțiri raffeiseniane, căderea sigură și a singuraticelor însoțiri. Iar cu căderea acestora vor ajunge la totală ruină materială zecile de mii de membri ai singuraticelor însoțiri, solidar și nelimitat responsabili pentru angajamentele acestora.

Și aceasta nu este permis să se întâmple. Guvernul, fondul regilionar și însași țara au deopotrivă datoria de a da întreg sprijinul lor moral și material „Centralei” ajunsă în criză. Este doar vorba de salvarea a aproape 30,000 de contribuabili buni, primejduți în existența lor numai în urma nesocotinței și nepriceperii conducătorilor lor egoiști și lipsiți de scrupule.

Să sperăm că ajutorul solicitat dela guvern nu va întârzia mult, va sosi încă la timp pentru a preveni dezastrul economic și național, ce amenință pe frații noștri bucovineni. Iar conducătorii acestora, toți cei buni, în aceste zile grele vor ști lăsa la o parte toate considerațiile personale și de partid, ce-i despart, pentru-ca cu puteri unite

să ia și ei parte la acțiunea de sanare și la reorganizarea „Centralei“, ca aceasta să devină iarăși, ce a fost în primii ani ai existenței sale, un razim puternic al vieții economice românești din Bucovina.

Controlul institutelor de bani.

Precum se știe la noi în țară încă s'a ivit în timpul mai nou ideea, de a încetățeni și la noi instituția revizorilor oficiali ai societăților pe acții după modelul englez.

Inițiatorul noii instituții de control la noi este dl Dr. Hantos E., care a și lucrat un proiect de lege privitor la controlul obligator al institutelor de bani, proiect al căruia text l-am publicat în întregime în Nr. nostru 27 din a. c.

Pentru desbaterea acestui proiect de lege „Asociația revizorilor ungari“ („Magyar revizori szövetség“) a convocat acum pe 14 crt o conferință la Budapesta.

Asupra proiectului din chestiune, conform căruia fiecare institut de bani, al căruia capital propriu (capital social și rezerve) nu trece peste 10 mil. este obligat a se supune în fiecare an reviziunii, printr'un revizor aparținător „Asociației revizorilor ungari“ și ales pe 3 ani de adunarea generală, — „Magyar Pénzügy“ se pronunță în numărul său penultim cum urmează:

„Noi deja cu ani înainte am mers mult mai departe, decât în țările străine, în institutale de bani instituirea controlului intern permanent. Față cu aceasta împrejurare după părerea noastră, bazată pe experiență, controlul exerciat odată pe an prin revizori nu plătește mult; noi considerăm mai eficace decât controlul acesta, chiar și controlul exerciat de comitetul de supraveghiere, dacă acesta constă din membrii pricepători și conștiențioși la îndeplinirea obligamentelor lor. Băncile germane și asociația centrală a bancherilor germani, conform unei știri recente încă nizuiesc spre sistemul controlului permanent intern, de unde urmează, că și în Germania s'au convins oamenii de insuficiența reviziilor periodice.

Abstrăgând deocamdată de altele, mai observăm numai atât, că în caz de ridicare la valoare de lege a proiectului, legislația ar tăia adânc în autonomia institutelor de bani întemeiate pe acții, pentru-că nu numai, că le-ar octroă un anumit șablon de control ci le-ar impune și suportarea unor anumite cheltuieli.

După părerea noastră ar fi deci mult mai consult, ca asociațiile de institute financiare să tindă spre perfecționarea controlului permanent intern, iar activitatea revizorilor să rămână o ocupație liberă, de care societățile pe acții să uzeze după buna lor chibzuială atunci, când află necesară revizia“.

Așa scrie „M. P.“ și părerea aceasta o acceptăm și noi, cu rezerva însă, ca persoanele încredințate cu exercitarea controlului permanent intern să fie organe

alese de adunarea generală, pe timp mai îndelungat eventual pe viață, coordonate direcțiunii și comitetului de supraveghiere, și îndreptățite și obligate a controla și activitatea acestora, căci numai în acest caz se poate aștepta un control cu adevărat eficace.

Dar până vor ajunge băncile a-și putea institui astfel de organe interne de control permanent, asociațiile de bănci existente prin revizorii lor experți pot face și de fapt fac cele mai bune servicii în ce privește controlul bunului mers al afacerilor și gestiunii institutelor de bani. Asociația de control a băncilor săsești și „Solidaritatea“ noastră, *singurele asociații de bănci din țară la care este introdus controlul obligator*, cu toate lacunele, ce se mai arată în organizația lor, funcționează în condiții satisfăcătoare.

N'au decât să treacă și cele două asociații de bănci din capitală, „Magyarországi Pénzüzetek Országos Szövetsége“ și „Pénzüzetek Országos Egyesülete“, dela controlul facultativ la controlul extern obligator și crearea controlului oficial plănuțit prin proiectul lui Dr. Hantos, ca unul care știrbește adânc autonomia institutelor de bani, devine superfluă.

Culesul și legea vinurilor.

(Art. de lege XLVII din 1908).

Înainte de cules în bună vreme trebuie să căuțăm toate vasele, buțile și uneltele cari le vom folosi la cules și facerea vinului, dacă sunt ori nu în stare bună și curată. Se vor umplea cu apă ca să se umfle lemnul și să vedem dacă sunt stricate ori nu, se spală bine cu apă curată fiartă și reparaturile de lipsă trebuie făcute la timp. Părțile de fier ale sdrobitoarelor (morilor) și a teascurilor să se curețe de rugină, căci aceasta, venind în atingere cu mustul îl înegrește (tanninul din must se împreună cu ferul și dă vinului culoare neagră).

Cu vase și unelte necurate și negrijite de mulțori se strică mustul cel mai bun, de aceea trebuie dată mare însemnătate curățeniei.

La lucru să lucreze tot doi culegători la olaltă, mergând alături pe câte un rând și culegând în 2 vase deosebite. În un vas se pun strugurii frumoși, copti și sănătoși, în al doilea cei necopti, putrezi, mucegăiți și plin de pământ. Deschilirea această trebuie să o facem deoarece numai așa vom căpăta un vin bun și aceasta e de lipsă mai cu seamă în anii cu toamna ploioasă și rece, când sunt foarte mulți struguri stricați.

Din struguri se face mustul ca de obicei, adevărat se sdrobesc strugurii și apoi se tescuesc.

Strugurii stricați ti vom prelucra deosebit de cei buni; dacă i-am amesteca cu cei buni se poate întâmpla că tot vinul să se strice. Pregătirea mustului din struguri stricați se face în felul următor:

Strugurii se sdrobesc și tescuesc *numai decât* după cules și mustul din ei, îl punem într'o bute cu-

rată la care i-am pus canaua sau pipa și în care am ars o fășă de pucioasă, adică i-am dat fum de pucioasă. Fumul de pucioasă e de lipsă pentru ca să omoare fermeții cei răi și oprește puroirea ferberiei. În vasul acesta lăsăm apoi mustul 2 zile. În acest timp, toate murdăriile cele grele cari se află în must, precum: pământ ș. a. se așează la fundul vasului, iară feluritele mucegaiuri și murdării mai ușoare se adună deasupra mustului.

După 2 zile tragem mustul în o cadă și de acolo îl turnăm într'o *bute curată*. La tras trebuie să avem mare grijă, ca mustul limpede, să nu se amestece iară cu murdăriile de pe fund și cu cele adunate deasupra lui, *să tragem numai mustul cel limpede. Prin tragerea aceasta, mustul curățit de murdării, să și aerizează totodată.*

Pentru ca ferberia mustului astfel pregătit, să pornească numai decât se va pune *în el must bun, care se află în ferbere sau drojzii proaspete* dela un vin bun sănătos.

În felul acesta suntem în stare a face chiar și din struguri stricați și mucegăiți un vin destul de bun și sănătos.

E de lipsă mai departe să cunoaștem și dispozițiile legii referitoare la pregătirea vinului, căci ne băgarea în seamă a acestora, aduce pedepse grele cu sine.

Ministerul de agricultură și anul acesta a dat o circulară în care îndrumă municipiile să se îngrijească ca producătorilor de vin să li se aducă la cunoștință cu ocazia culesului, dispozițiile principale ale legii, deoarece s'a dovedit din praxă, că cele mai multe contravenții se întâmplă la cules. A ordonat ca dispozițiile să fie publicate și estrasul legii tipărit să fie afișat la toți aceia, cari sunt obligați la aceasta pe baza § 13 a art. de lege XLVII. din 1908, precum și la primăria comunală.

Ordinarea aceasta dispune mai cu seamă următoarele:

Folosirea apei e cu desăvârșire oprită.

Vin, care s'a amestecat cu apă cât de puțină se privește *de falsificat*.

Indreptarea mustului și a vinului cu zahăr e oprită. În unele cazuri excepționale (de pildă dacă toamna a fost de tot rece și strugurii nu s'au copt încă conținutul de zahăr a mustului e de tot mic) se poate căpăta permisiune la aceasta dela inspectorul regesc de viticultură (Szőlészeti és borászati felügyelő) căruia trebuie adresată cererea în timpul cel mai scurt. Deciziunea inspectorului se comunică și comisiunii de control.

Indreptarea mustului cu zahăr trebuie făcută — la caz că am primit concesiune pentru aceasta — încă înainte a se termina pe deplin ferberia mustului. Mai mult de 4 k'gr. zahăr de hectolitru nu e ertat a folosi și zahărul trebuie să se topească în însuși mustul. (Nu e ertat a-l topi în apă).

La îndulcirea mustului se poate folosi numai zahăr fin de sfeclă (trestie), care de obicei se folosește în bucătărie.

A folosi zahăr pentru a face vin dulce e cu *desăvârșire oprit* și spre acest scop nu capătă nimenea concesiune.

Vin de trevere (liuriu) numai acei proprietari de vii pot face, car nu posed vii în extensiune totală (mai multe vii la olaltă) mai mare de 4 jugăre cadastrale și cari nu se ocupă cu comerțul de vin, de must, de struguri pentru facerea vinului sau cu cârciumărit. Vin de trevere (liuriu) pot face și aceștia numai din treverele proprii și numai pentru trebuințele casei și cu restringerile următoare:

Pentru facerea vinului de trevere, nu se pot folosi trevere mai vechi de 3 zile.

Unele și aceleași trevere numai odată se pot folosi pentru facerea vinului (liuriului).

Apă numai odată se poate vărsa peste trevere, cât face a patra parte din mustul câștigat. Adecă dacă din o cantitate oarecare de struguri s'au stors 100 litri de must, peste treverile rămase se pot varsa 25 litri de apă. Un proprietar însă nu poate pregăti mai mult vin de trevere, decât e de lipsă pentru trebuințele proprii pe un an și cantitatea această nu poate trece de 20 hectolitri (200 ferii).

Zahăr la pregătirea vinului de trevere *nu e ertat* a folosi. Asemenea e oprit a ferbe rachieu din vinul de trevere și vânzarea lui.

Cine dorește a prepara vin de trevere e dator a anunța aceasta cu cel puțin 48 oare (2 zile) înainte, la primăria comunală. Anunțarea se poate face în scris sau verbal și trebuie să conțină și aceea cât vin, când și unde voește să'l facă.

Buțile cu vinul de trevere trebuie deschilinite de buțile cu vinul din must. Pe fundul fiecărui butoiu trebuie scris cu litere mari și cu o vopsea care nu se șterge „Liuriu sau vin de trevere“.

Folosirea *spiritului* pentru întărirea vinului e oprită.

E oprit a face beutura asemănătoare vinului din drojdi prin amestecarea acestora cu apă.

Asemenea e oprit a face (stoarce) vin din *drojdiile cumpărate* și a'l aduce în comerț. Din drojdiile proprii adecă ori și cine poate să stoarcă vinul, nu e ertat însă a'l vinde, ci trebuie folosit în casa proprie.

Toate contravențiunile legii despre vin se pedepesc cu închisoare până la 3 luni și 1000 Cor. în bani. Câte contravenții comite cineva, de atâtea-ori se dictează această pedeapsă, de ex. cineva pune apă în vin și adaugă spirt, acestea sunt 2 contravenții și se pedepsește de 2 ori. Afară de aceasta se mai confiscă și vinul.

A. C.

Responsabilitatea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere.

În urma înmulțirii continue și nesănătoase a băncilor și cu deosebire în urma marelui credit de reescont de cari uzează și abuzează de regulă băncile, s'a generalizat în țara întreagă uzul, că băncile mari de reescont, pretind dela băncile mai mici, căroro le deschid credit, ca supraacoperire, niște declarații, acte de garanție, prin care membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere iau și personal garanție pentru obligamentele societății provenite din afacerile de reescont.

Durata garanției de acest fel se fixează de obicei până la momentul, când societatea prin scrisoare provăzută cu semnătura statutară avizează pe creditor, că semnatorii actului de garanție au ieșit din funcțiune; mai departe până la achitarea tuturor cambiilor, cari la primirea avizului de repășire au fost în portofoliul băncii de reescont, în fine până ce aceasta nu absoalvă pe semnarii actului de garanție de sub responsabilitatea luată asupra lor.

Sensul unui astfel de act de garanție, conform unei hotărâri recente a Curiei reg. este, că semnarii actului ce garanție sunt responsabili față de institutul reescontător, pentru creditul de reescont acordat și folosit până atunci, până când ei iau parte la conducerea societății și până ce banca de reescont are în portofoliu cambii de pe timpul când semnarii erau la conducere. Pentru că nu numai după natura lucrului, ci și în sensul §-ului 4 cap. X. partea I. a legii com. semnarii actului de garanție nu se pot face responsabili pentru afaceri de ale societății, încheiate după repășirea și deci fără conlucrarea lor.

Asigurări de împrumuturi ipotecare.

În cercurile financiare germane este obiect de discuție vie un proiect financiar, ce merită atențiune. E vorba de a înlesni proprietarilor de imobilii și mai ales proprietarilor de case contractarea de împrumuturi ipotecare la locul al doilea sau al treilea, căci este știut cât de greu se poate ajunge uneori la astfel de împrumuturi chiar și în caz, când suma de împrumutat este deplin garantată în valoarea imobilului.

Atât capitaliștii privați, cât și băncile de aceea se feresc de astfel de împrumuturi ipotecare, pentru că nu au garanție deplină că amortizările se vor face regulat și punctual.

Aici voiește să vină într'ajutor noul ram de afaceri, pe care proiectătorii îl numesc „Asigurare de ipotecă”.

Întreprinderea, care se va ocupa cu asigurarea împrumuturilor ipotecare nu va da însăși împrumuturi pe intabulări în locul al II-lea, al III-lea sau și mai departe, ci înlesnește acordarea acestor împrumuturi prin faptul, că asigură creditorului ipotecar plata la timp a ratelor de amortizare și a intereselor. Astfel și celui mai mic capitalist i-se oferă posibilitatea, de a-și

putea plasa în astfel de împrumuturi ipotecare capitalul, după care ar voi să capete o rentă.

Esenta acestor asigurări consistă în aceea, că pentru cazul, când debitorul ar neglija plata la timp institutul de asigurare se obligă față de creditor a replăti în timp de un an întreg împrumutul împreună cu interesele și anume în patru rate, în care caz creditorul cedează toată pretensiunea sa institutului de asigurare.

Proprietarul de casă, care voiește a lua un împrumut la locul II sau III, pe realitatea sa, înaintează o rugare la institutul de asigurare, care în caz de votare a împrumutului din partea institutului creditor emite un „bilet de votare”. Pentru acest bilet de votare s'ar plăti o taxă anumită în proporție cu suma împrumutului cerut. După intabularea împrumutului, biletul de votare se schimbă într'o „obligatiune de asigurare”, la portor. În interesul asigurării depline a creditorului, taxa de asigurare este a se plăti înainte pe tot timpul de asigurare, pentru-că pot obveni cazuri, că dacă un debitor nu 'și plătește la timp ratele, nici taxa de asigurare nu va putea-o solvi la termen.

La fixarea taxei se ia de bază valoarea realității. De sine înțeles să ia în considerare și timpul pe cât se face asigurarea, apoi calitatea mai mult sau mai puțin riscată a împrumutului. Institutul de asigurare înființează din o parte a taxelor incurse un fond de rezervă, care servește pentru acoperirea eventualelor pagube.

Ideea, așa după cum se prezintă în teorie este salutară. Este însă întrebarea cum va fi în practică. Organizat acest fel de asigurări prin stat, poate că ar da rezultate bune. I.

Jurisdicțiune.

Obligamentul de comunicare al asiguratului. Obligamentul de comunicare îl violează numai acela, care a fost conștiu de gravitatea boalei sale; iar pentru dovedirea acesteia fasiunea de martor a medicului nu este admisibilă.

(Curia reg. sub Nr. 1067/910 dela 6 August 1911.)

*

Evaluarea daunei prin prețuitori-experti. Dacă la evaluarea daunei prin experti, cei doi experti cad de acord, atunci împrejurarea că președintele ales de ei a renunțat la funcția sa, nu invalidează expertiza făcută. Faptul că proprietarul imobilului și-a anunțat dreptul de pretensiune asupra sumei de asigurare, nu este motiv, ca suma, ce cade asupra obiectelor asigurate să se depună judecătorește.

(Curia reg. sub Nr. 1185/910 dela 9 Februarie 1911).

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, la 5 Octomvrie 1911.

Situația pieței internaționale de bani s'a ameliorat esențial după ultimo. Aceasta s'a remarcat mai ales în Berlin unde enormele sume aglomerate la bănci s'au pus după ultimo iarăși în circulație și au provocat o ieftinire a banilor. Pericolul unei nouă urcări a etalonului, pentru prezent cel puțin este delăturat, atât în Berlin, cât și în Londra, unde asemenea s'a ame-

liorat situația și discountul privat s'a redus la $4-3\frac{7}{8}\%$. În Paris deocamdată situația este încă nelămurită.

Ce privește piața internă de bani ultimo a fost puternic, ca nici când până acum. Portofoliul Băncii a crescut la K 1097.2 mil. lombardul cu K 10.8 mil., iar circulația de bilete supuse la dare a fost de K 229.7 mil. Situația băncii de emisiune a fost deci destul de grea și a și dat ansă la svonuri de o nouă urcare a etalonului, ceea-ce însă abia credem să urmeze, căci după ultimo situația s'a mai ameliorat.

Discountul privat a cotat în ultimele zile între $4\frac{5}{8}\%$ și $5\frac{1}{2}\%$, după bonitate și scadență.

VITICULTURĂ.

Situațiunea viilor.

Ministerul ungar de agricultură publică pe baza datelor prezentate de raportorii săi viticoli următorul raport oficial:

Cercul Budapesta (comitatul Pest Pilis-Solt-Kiskun și Fejér). Desvoltarea viilor în general e multămitoare. Timpul din urmă uscat le-a priit foarte bine strugurilor pentru coacere și a făcut ca, cel puțin calitativ, recolta ce se așteaptă să ajungă, ba chiar să întrecă recolta foarte bună din 1908. Culesul e în curgere. Vinul cel nou din anul acesta se vinde cu 36—42 K. cel din anul trecut cu 50—62 K. și vinul vechiu cu 62—70 K. per Hl.

Cercul Szekszárd (comitatele Tolna și Somogy). Coacerea strugurilor este așa de înaintată încât culesul, mai ales al strugurilor albi s'a început deja aproape preste tot locul. Rezultatele vor fi mijlocii în ce privește cantitatea și bune cu privire la calitate. Vânzări de vin, respective de must încă nu s'au făcut acum.

Cercul Pécs (comitatul Baranya). În urma timpului cald strugarii s'au desvoltat repede și deci recolta va fi în anul acesta mai de vreme. Rezultatele ce se prevăd vor fi mijlocii. Accidente elementare păgubitoare n'au fost. Preturile vinurilor sunt neschimbate.

Cercul Tapolca (comitatul Zala). Seceta din anul acesta a împedecat desvoltarea normală a strugurilor mai ales la sortele mai târzii. — Stricăciuni de insecte se raportează mai ales la sortele timpurii. Se așteaptă totuși o recoltă bună în ce privește calitatea și mijlocie în ce privește cantitatea. — Vinul nou e K. 60 cel vechiu K. 60—100 K. pr Hl.

Cercul Pápa (comitatele Veszprem, Győr și Komárom). Aici de asemenea se văd urmele secetei din vară. Dacă altfel coacerea strugurilor este aproape completă și culesul va fi în anul acesta de vreme. Recolta ca și în cercul Tapolca, adecă mijlocie ca cantitate, și bună în ce privește calitatea. Vinul nou se vinde cu 51—80 Kor., cel vechiu cu 60—100 K. pr. Hl.

Cercul Sopron (com. Sopron și Vas). Viile din locurile mai petroase au suferit mult din cauza secetei. Insectela multe urgitează culesul. Sortele timpurii se si culeg deja. Recolta ca mai sus.

Cercul Pozsony (com. Pozsony și Moson). Viile se desvoaltă frumos și se apropie de coacere tot mai mult. Recolta va fi mijlocie ca cantitate dar de calitate bună. Vinul vechiu se vinde cu 46—72 K. hl.

Cercul Balassagyarmat (com. Nograd, Nyitra, Bars, Esztergom și Hont). Viile se apropie de cules în condiții de desvoltare excelente. Sunt prospecte de o recoltă mijlocie dar de o calitate foarte bună. Vinul nou s'a vândut cu 36—44 K. hl.

Cercul Eger (com. Heves și Sász-Nagy-Kun-Szolnok). Viile sunt excelente și progresaază în coacere. Sunt prospecte de o recolta cantitativ și calitativ bună. Culesul s'a și început în unele locuri.

Cercul Miskolc (com. Borsod, Gyömör și Kishont). Timpul din urmă e favorabil dar seceta din lunile trecute a făcut mult rău strugurilor. Se așteaptă numai o recoltă slăbuță în ce privește cantitatea. Calitatea vinului va fi multămitoare.

Cercul Beregszász (com Bereg Ung și Szabolcs). Timpul favorabil din Septembrie a făcut bine strugurilor. Se așteaptă o recoltă mijlocie ca cantitate dar calitatea vinului va fi foarte bună. S'au încheiat afaceri de vânzări și cumpărări cu 40—44 K pro hl.

Cercul Szatmár (com. Szátmar și Ugocsa). Strugurii nu s'au prea putut desvolta din cauza secetei îndelungate. Recolta va fi mijlocie, dar calitatea bună. Cererile de must (vin nou) sunt puține încă. În com. Szatmar s'au făcut încheieri cu 36—40 Kor. iar în Ugocsa cu 40—44 Kor pr. hl.

Cercul Șimleul Silvaniei (com. Sălăgiu). Prospecele recoltei au scăzut în urma secetei cu 25%.

Cercul Bihardioszeg (com. Bihar și Hajdu). Desvoltarea viilor în general e bună. Recolta va fi mijlocie bună. Must s'a vândut cu 30—35 K. hl

Cercul Miniș (com. Arad). Aici din cauza timpului uscat strugurii nu s'au prea putut desvolta normal, iar în unele locuri se arată coaceri forțate adecă înainte de vreme. Se așteaptă numai o recoltă de mijloc. Vinul alb de un an se vinde cu K 45—48 iar vinul roșu cu 75—90 per Hl.

Cercul Biserica-albă (com. Timiș și Carașseverin). Culesul în urma timpului uscat s'a început preste tot locul. Vinul promite a fi de o calitate bună.

Cercul Szabadka (com. Baes Bodrog și Torontal). Culesul s'a început mai preste tot locul. Recolta mijlocie.

Cercul Aiudului (com Alba inf. Sibiiu și Hunedoară). Formarea boabelor a fost împedecată de seceta din vară și toamnă. Intinderea peronosporei a fost împedecată. În com. Alba inf. recolta va fi mijlocie iar în Sibiiu și Hunedoara slabă în ce privește cantitatea, dar calitatea e excelentă. În cercurile Dicio-Sánmartin și M.-Vasárhely recolta e mijlocie.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

Filiala „Albinei” în New-York. Ideea adeseori discutată în unele cercuri financiare ale noastre și lansată și în revista noastră Nr. 36 și 37 din a. c., de a întemeia o bancă românească dincolo de ocean este pe cale a se realiza. Direcțiunea „Albinei” în ultima sa ședință plenară, apreciind însemnatele avantagii, ce le-ar putea oferi miilor de emigranți români din America un așezământ financiar românesc, demn de absolută încredere, pus la îndemâna lor, a hotărât a deschide o filială în New-York.

Noua filială „Albinei”, este chemată a concentra la sine, după posibilitate, toate trimeterile de bani ale emigranților Români din America în patrie și a feri astfel poporul neorientat de bancherii străini exploatare și neonesti, prin cari s-au pierdut până acum zeci de mii bani românești, câștigați cu muncă grea. Mijlocirea biletelor de vapor, pentru cei cari călăto-

resc la America sau se reîntorc în patrie, va fi al doilea ram de operație al filialei. Cu afaceri de credit nu se va ocupa, dar va sta în ajutorul poporului nostru emigrat în America cu sfatul în toate daraverele sale.

Conducerea noii filiale este incredințată dlui *Dr. Tiș. Brediceanu*, care împreună cu încă un al doilea funcționar al institutului va pleca la America la începutul anului viitor.

Activitatea și-o va începe filiala după terminarea lucrărilor de organizare, probabil la începutul primăverii, ori și mai curând.

Dorim noii întreprinderi a „Albinei” cea mai deplină isbândă.

AFACERI DE DARE.

Darea întreprinderilor obligate la publicitate. La statorirea dării întreprinderilor obligate la dare de seamă publică este, în ce privește pretenșiunea arătată în bilanț, irelevant, că pretenșiunea ajunge la scadență în anul de gestiune curent sau mai târziu.

(Jud. administrativă sub Nr. 10.804/910 P).

Timbrul scrisorilor către executori. Scrisorile adresate executorilor reg. în chestii de procedură oficioasă sunt supuse la competența de petiție.

(Judec. administrativă Nr. 20,806/910 P)

CRONICA.

Expoziția din Lugoj. Cu expoziția și adunarea agrarilor în Lugoj, asupra căroră ne-am spus cuvântul într'un număr anterior al nostru s'a ocupat și celelalte organe de publicitate românești. „Tovărășia” și „Tribuna” spunând cam acelaș lucru, ce-am spus și noi, iar „Românul” reproducând în întregime articolul nostru. Singur „Drapelul”, cum se vede mai bine orientat decât celelalte ziare și ca ziar local din Lugoj, a apreciat deadreptul binevoitor expoziția, îndemnând publicul românesc să participe în număr cât mai mare la ea. Cel mult a constatat, că prea puțină atenție s'a dat Românilor în această expoziție și s'a mulțămît a reproduce din „Rev. Econ.” sub titlul de „Glas șovinist despre expoziția din Lugoj”, pasagiile relative la tendințele de cucerire ale Maghiarilor în Caraș-Severin.

Ziarele maghiare firește au înregistrat cu bucurie triumful reputat de maghiarime în Caraș-Severin, în acest „cuib al naționalităților” aducând totodată laude deputatului Siegescu și preotului A. Nemoianu, pentru concursul ce l-au dat la aducerea a cât mai mult „popor valah” la expoziție și adunarea agrarilor.

„Ne-au ascultat cu plăcere — scrie organul oficial al agrarilor după adunare — ne-au înțeles și au aprobat, că avem nevoie de muncă întovărășită, dacă voim să respingem atacurile, la cari suntem expuși. Pe câmpia Lugoșului sub efectul cuvintelor rostite acolo a dispărut răceala sentimentelor contrare; s'au angajat unanim și cu însuflețire, ca simțind una cu noi, să ne urmeze și să ne sprijinească chiar. A fost triumful supremației maghiare adunarea din Lugoj și îi

aducem mulțămîtă canonicului Blaskovics și deputatului Siegescu, că cu știința și cu focul lor patriotic au câștigat pe ascultătorii cu buze nemțești și românești pentru ideile noastre”.

Increștăm și cuvintele acestea lângă cele reproduce din organul agrarilor în numărul nostru penultim și repetăm: șovinismul maghiar începe a se încuibă în Caraș-Severin și pe teren economic — să veghiem!

„**Armonia**” din Cincul-mare pentru cușlicarea superioară a funcționarilor săi. Aflăm că banca „Armonia” din Cincul-mare a acordat funcționarului său Valeriu Popp concediu pe un an de zile spre a urmă cursurile la Academia comercială din Viena.

Situația tezaurului public ungar. În cuartatul II. al anului curent veniturile totale ale statului s'au cifrat cu K 384.444,874 (în 1910 K 329.009,430) iar cheltuielile cu K 457.516,825 (în 1910 K 407.381,203) Veniturile sunt deci cu K 55.435,444, iar cheltuielile cu K 50.135,621 mai mari decât în perioada corăspunătoare a anului trecut și astfel bilanțul cuartatului II. al anului 1911 este cu K 5.299,822 mai favorabil decât cel al cuart. II. 1910.

BIBLIOGRAFIE.

A eșit de sub tipar:

Contabilitatea la societăți colective, comandite și la societățile pe acțiuni, de I. C. Panțu, profesor la școala superioară de comerț din Brașov. O broșură de 70 de pagini, octav mare.

Cuprinsul este următorul: *Introducere*. I. *Societățile colective* cu exemple practice pentru explicări asupra împărțirii profitului. II. *Societățile în comandită*. III. *Societățile anonime sau pe acțiuni*. 1. Considerații generale. Înființarea societății și amănunte despre acțiuni. Înființarea de fonduri, Spese de fondare. Imprumuturi. 2. *Contabilizarea* la înființarea societăților pe acțiuni. Contabilizarea pentru încassarea capitalului deodată și în rate. Încheierea anuală a registrelor, cu exemple. Distribuția profitului și contabilizarea hotărârilor adunării generale. Împărțirea dividendelor, a tantiemelor și trecerea acestora în registre. Contabilizarea fondului de rezervă. Investițiunea fondului de rezervă și înființarea altor fonduri. Contabilizarea la o nouă emisiune de acțiuni al pari și peste pari. Emisiunea obligațiunilor cu prioritate și contabilizarea acestora. Emisiunea scrisurilor fonciare. IV. *Societățile comandite pe acțiuni*.

Se recomandă băncilor noastre, funcționarilor și tuturor, cari au legături cu băncile: preoților și învățătorilor pentru a-și procura această broșură foloșitoare cu prețul de cor. 1.20, dela librăria I. I. Ciurecu, Brașov.

Un ram industrial de îmbrățișat. (*Fabricile agricole de spirt*). Însemnătatea lor și alte îndrumări de Aurel Cosciuc. Editura „Revistei Economice”. Sibiu. Tipografia arhidiecezană, 1911.

Sub titlul acesta a apărut ca Nr. 11 din „Biblioteca Bancilor Române” articolele informative și de propagandă asupra fabricilor de spirt agricole, publicate de d-l A. Cosciuc în Nr. 32—35 a. c. ai organului nostru.

Este o broșurică de 22 pagini, care în forma aceasta devine accesibilă și cercurilor mai largi ale poporului nostru, cari n'au avut ocazia a ceti în revista noastră îndrumările și indemnurile folositoare ale autorului date asupra unui important ram industrial.

Conduși de dorința de a populariză cât mai mult cunoștințele necesare asupra fabricilor de spirt agricole, autorul și editorul au dăruit întreg tiragiul publicației, de care ne ocupăm, „Asociațiunii” și „Reuniunii române de agricultură din com. Sibiiului” spre împărțire gratuită pe calea despărțămintelor resp. cu ocazia adunărilor reuniunii agricole.

Posta Redacțiunii.

D-lui N. B. S. în C. Cele trimise nu corăspund cadrelor foaiei noastre. Tema este prea pe larg tractată și pentru publicul nostru cetitor de prea puțin interes.

Sumar.

Criza băncilor sătești din Bucovina. — Controlul institutelor de bani. — Culesul și legea vinurilor. — Responsabilitatea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere. — Asigurări de împrumuturi ipotecare. — Jurisdicțiune: Obligațiunea de comunicare al asiguratului, Evaluarea daunei prin prețuitori-experti. — Revista financiară: Situațiunea. Vilicultura: Situațiunea viilor. Societăți comerciale și financiare: Filiala Albinei în New-York. — Afaceri de dare: Darea întreprinderilor obligate în publicitate, Timbrul scrisorilor către esecutori. — Cronică: Expoziția din Lugoj; „Armonia” din Cincul-marn pentru calificarea superioară a funcționarilor ei; Situațiunea tesaurului public ungar. — Bibliografie. — Posta redacției.

„Banca generală de asigurare” Sibiu—Nagyszeben.

P. T.

Prin prezenta ne luăm voie a Vă aviză, că direcțiunea societății noastre, în ședința sa din 24 Septembrie a. c. a decis — amăsurat dispozițiunilor statutare — ca capitalul social nevărsat încă pentru Banca generală de asigurare, să se încasseze — cu începere din 1 Octombrie a. c. — în rate lunare de câte 10% a valorii nominale a acțiunilor subscrise prin singuraticii noștri acționari.

Când Vă aducem acesta la cunoștință, Vă rugăm deci să achitați cu începere din luna curentă ratele ce mai aveți a plăti după acțiunile subscrise de D-V. Plătirile D-V. veți binevoi a le face la „Albina” din Sibiu, sau la vre-o altă bancă românească, ce stă în legături de afaceri cu noi. Despre plătirile ce veți face însă Vă rugăm a ne aviză necondiționat, ca să le putem conta în favorul contului D-V. și să Vile putem confirmă.

Sibiu, la 1 Octombrie 1911.

„Banca generală de asigurare”,
soc. pe acții.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 4 și 5 Octombrie 1911.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	110 85	111.—
4	„ „ Cor. „ „ „	90-60	90 90
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	79-25	80-25
—	Impr. cu premii à 100 fl. „ „ „	442 —	220 —
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, se. de dare	314—	160 —
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	76-50	77 —
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	90-90	100—
4	„ rurale ungare „ „ „	91-55	92—
4	„ „ croato-slav. „ „ „	93-50	93-50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor., Mai-Nov., se. de dare	91 60	92-25
4	„ „ „ „ Ian.-Iulie „ „ „	91-60	92-25
4-2	„ „ „ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	94-75	95-25
4 2	„ „ „ „ argint April-Oct. „ „ „	94-85	95-25
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	1635—	1630—
4	„ „ 1860 à fl. 100—	430—	430—
—	„ „ 1864 à fl. 100—	615—	618—
4	Renta austr. aur., scut. de dare	114-95	115-25
3	„ „ Cor. „ „ „	91-60	92-25
4 1/2	„ „ de invest. „ „ „	80 25	—,—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, se. de dare	91-15	91-25
5	„ „ Viena	101—	—,—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	121-50	—,—
4	Imprumut Temes-Bega din 1897	92-25	94—
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	93-80	—,—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	98-85	98-85
4	„ „ „ 50 ani în coroane	98-85	98-85
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta în fl.	99-75	100—
4	„ „ „ in cor.	92-50	92-25
4 1/2	Obl. com. „banca” ung. Pesta cu 10% premie	101-80	103-50
4	„ „ „ repl. 60 ani	92-25	92-50
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93—	93-50
4	Obl. com. „ „ „ in cor.	92-25	92-75
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—,—	—,—
1	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	93-30	93 90
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100—	100—
4	„ „ „ „ „ „ „	93—	93—
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—,—	123—
4 1/2	„Albina”, Sibiu	—,—	101—
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	—,—	99—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	99-75	99-75
4	„ „ „ „ „ „ „	92-50	92-50
4 1/2	„ „ „ „ Brașov	99-75	100—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	99-75	100—
4	„ „ „ „ „ „ „	92-50	92-50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	299-50	—,—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	277—	—,—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot.	252—	252—
2	„ „ „ sârbesc à frs 100—	130—	133—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	315—	—,—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	40—	39-50
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	505—	512—
—	Buda, comuna à fl. 40—	—,—	—,—
—	Pálffy, à fl. 40—	—,—	—,—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	76-50	74—
—	„ „ ungară, à fl. 5—	45—	49—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	510—	515—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—,—	13-80
—	Lozuri „Jó sziv”, à fl. 4—	—,—	19 50
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-44	11-47
—	20 franci aur	19-25	19-24
—	20 marce aur	23-61	23-60
—	Sovereigns pr bucată	24-13	—,—
—	Ruble hârtie per bucată	2-55	2-56
—	100 Marce hârtie	117-90	118-10
—	100 franci hârtie	—,—	96—
—	100 lire hârtie	95-10	95-05
—	100 lei hârtie	—,—	96-7

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 5 Octombrie 1911.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde	24 05—24 35
" " Tisa	" " " "	23 95—24 60
" " Pesta	" " " "	23 65—24 35
" " Alba-reg.	" " " "	23 90—24 20
" " Bacica,	" " " "	23 65—24 40
Secară	" " " "	19 25—20 45
Orz	" " " "	17 90—18 70
Ovăș	" " " "	18 90—19 70
Porumb	" " " "	18 20—18 40
Rapiță.	" " " "	—
Slănină (clisă)	" " " "	145—147—
Untură de porc B.-Pesta	" " " "	166—167—

Bursa de București.

Cursul din 4 Octombrie 1911.

Rentă amort., impr. 185 mil. din 1903, 5%	vinde	Lei	102 80
" " " 274 " " 1890, 4%	"	"	97—
" " " 180 " " 1898, 4%	"	"	94 1/2
" " seria A. și B. din 1805, 4%	"	"	92 85
" " convertită din 1905, 4%	"	"	92 55
Obligațiile Credit. județian și comunal 5%	"	"	101 1/2
Serisuri fonciare curale 5%	"	"	100 90
" " " 4%	"	"	90 35
" " " urb București 5%	"	"	99 80
" " " " lași 5%	"	"	96 85

● domnișoară

absolventă a unui curs privat de contabilitate bine introdusă în licitudură și celelalte afaceri de bancă, posedă în scris și vorbire limbele română și maghiară, știe scrie cu mașina, caută călătorie la o bancă sau în biroul unei firme mai mari. Adresa o dă redacția acestei Reviste. (2—3)

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu.
prof. de științe comere.

Se poate comandă dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

„CORVINEANA”. institut de credit și de economii.
societate pe acții în Hunedoara (Vajdahunyad).

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Corvineana”, societate pe acții în Hunedoara, să invite în virtutea §-lui 19 din statute la

adunarea generală extraordinară,

care se va ținea Duminică, 15 Octombrie st. n. eventual în sensul §-lui 24 din statute în 22 Octombrie st. n. 1911 la 2 oare p. m., în localul institutului.

OBIECTELE:

1. Alegerea președintelui, conform §-lui 23 din statute;

2. Prezentarea statutelor modificate în adunarea generală extra-ordinară ținută la 25 Iunie st. n. 1911 și aprobată la tribunalul reșec din Deva sub Nr. $\frac{10144}{1911}$ p.;

3. Deciderea adunării generale în ce privește interpretarea §-lui 30 din statute referitor la cazul de înrudire a membrului din direcțiune Alexandru Dima cu subcontabilul ales definitiv Constantin Dima;

4. Alegerea directorului și cassarului în mod provizor pe un an;

5. Alegerea alor 2 membrii externi în direcțiune cu mandat pe 3 ani și un membru intern cu mandat până la adunarea generală ordinară a anului 1912;

6. Aprobarea salariului directorului Dr. Desideriu Fülepp și a cassariului Buda Béla pe timpul din 1 Martie până în 8 Octombrie 1911 conform concluzului direcțiunii din 8 August 1911;

7. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari voese a participa la adunare în persoană sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune în înțelesul §-ului 20 din statute, la cassa institutului acțiunile eventual documentele de plenipotență, cel mult până în 14 Octombrie st. n. 1911.

Hunedoara, în 19 Septembrie 1911.

(1—1)

Direcțiunea.

